

Datum

5 februari 2025

Onderwerp

VNG-inbreng tbv CD Migratie 12 februari

Geachte dames en heren,

Op 12 februari debatteert u met minister Van Hijum over arbeidsmigratie. Wij roepen u op bij de minister aan te dringen op meer voortgang in de uitvoering van de aanbevelingen van de Commissie Roemer. Verder vragen we uw aandacht voor:

1. Meer zicht op arbeidsmigranten in Nederland
2. Problematiek rondom dakloze arbeidsmigranten

Vier jaar na het rapport-Roemer: zet tempo achter de uitvoering van de aanbevelingen

De VNG werkt in goede samenwerking met het Rijk aan de uitvoering van de aanbevelingen uit het rapport-Roemer. Hoewel deze aanbevelingen inmiddels meer dan vier jaar oud zijn, blijven ze onverminderd relevant en vragen ze om een samenhangende aanpak. We signaleren echter dat de uitvoering op onderdelen traag verloopt en verzoeken u daarom met klem om bij de minister aan te dringen op meer voortgang. Het aantal arbeidsmigranten neemt immers nog steeds toe, terwijl de berichten over uitbuiting en misstanden steeds zorgwekkender worden.

Urgente aandachtspunten

1. Meer zicht op arbeidsmigranten in Nederland

Het Aanjaagteam adviseerde al om maatregelen te treffen die zorgen voor een juiste en actuele inschrijving in de BRP, zodat er beter zicht ontstaat op arbeidsmigranten. Sinds het Kamerdebat in september vorig jaar is er echter nog maar weinig voortgang. De stappen die tot nu toe zijn gezet – zoals het vrijwillig registreren van het eerste verblijfadres en contactgegevens in de Registratie Niet-Ingezetenen (RNI) – zijn onvoldoende om een volledig beeld van arbeidsmigranten te krijgen. Veel gemeenten wijzen ons intussen op de uitdagingen die dit gebrek aan inzicht oplevert voor onder andere huisvesting, integratie en de scholing van kinderen.

In week 8 staat eindelijk de plenaire behandeling van de Wet Toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten (Wtta) gepland. Wij pleiten ervoor dat in deze wet een **zorgplicht** wordt opgenomen voor uitzendbureaus om buitenlandse arbeidskrachten te registreren, aangezien vrijwillige registratie in de RNI niet toereikend is. De eerdergenoemde meld- en vergewisplicht,

zoals beschreven in een brief aan uw Kamer, lijkt ook hetzelfde effect te sorteren als een zorgplicht.

De Wtta introduceert een toelatingsstelsel voor uitzendbureaus en andere bedrijven die arbeidskrachten uitleenen. Het kernprincipe is dat uitleeners alleen arbeidskrachten mogen ter beschikking stellen als zij daartoe zijn toegelaten. De VNG hecht er groot belang aan dat in deze wet wordt vastgelegd dat uitzendbureaus zorg dragen voor een correcte inschrijving van medewerkers in de BRP. Zonder een dergelijke wettelijke verplichting hebben gemeenten onvoldoende zicht op het aantal arbeidsmigranten in hun gebied en waar ze verblijven. Toezicht op goede huisvesting en zorg wordt daardoor nagenoeg onmogelijk. Bovendien voorkomt een correcte registratie dat arbeidsmigranten verstoken blijven van voorzieningen en zorgverzekering, waardoor ze in kwetsbare situaties kunnen belanden. Goede registratie helpt daarmee misstanden, zoals werkloosheid en dakloosheid van arbeidsmigranten, te voorkomen.

2. Problematiek rondom dakloze arbeidsmigranten

Een groeiend aantal gemeenten krijgt te maken met dakloze arbeidsmigranten. Deze arbeidsmigranten arriveren soms al met problemen in Nederland of raken dakloos omdat huisvesters, werkgevers en uitzendbureaus hen direct op straat zetten zodra ze hun werk verliezen.

De maatschappelijke opvang ziet een stijgende instroom van arbeidsmigranten met zwaardere problematiek. Om hierop in te spelen zijn er bij zes gemeenten pilots gestart, gefinancierd met incidentele rijksmiddelen. Het doel van deze pilots is om arbeidsmigranten zo kort mogelijk in de opvang te laten verblijven, door hen te begeleiden naar nieuw werk met passende huisvesting of, indien nodig, terugkeer naar het land van herkomst. Daarnaast is er een checklist ontwikkeld waaruit blijkt dat meer arbeidsmigranten dan verwacht recht hebben op maatschappelijke opvang.

Tegen deze achtergrond vinden wij dat:

- Meer gemeenten dan het huidige aantal moeten kunnen deelnemen aan de pilots.
- De middelen voor deze pilots structureel beschikbaar moeten komen.

Op dit moment wordt hierover met de ministeries gesproken, met als doel een landelijk dekkend niveau te bereiken. Het is van groot belang dat deze gesprekken leiden tot een duurzame en effectieve aanpak van de problematiek rondom arbeidsmigranten.

Conclusie

Wij verzoeken u met nadruk om erop aan te dringen bij de minister dat de aanbevelingen uit het rapport-Roemer voortvarend worden uitgevoerd. De toename van het aantal arbeidsmigranten en de aanhoudende berichten over misstanden maken duidelijk dat verdere vertraging niet langer verantwoord is. Alleen een gezamenlijke, doelgerichte aanpak kan ervoor zorgen dat zowel arbeidsmigranten als gemeenten in Nederland niet onnodig in de knel komen.